

**БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФИЛОСОФИИ И СОЦИАЛЬНЫХ НАУК
КАФЕДРА ФИЛОСОФИИ КУЛЬТУРЫ**

**РЕЛИГИОЗНО-ФИЛОСОФСКИЕ ОСНОВАНИЯ
ТАНТРИЧЕСКОГО БУДДИЗМА**

Реферат дипломной работы

студентки VI курса
специальности 1-21 02 01 философии
заочной формы обучения
Нечаевой Татьяны Николаевны

Допущена к защите
« ___ » _____ 2018 г.

протокол № 9

Зав. кафедрой
философии культуры
доцент
кафедры
_____ А.А. Легчилин

Научный руководитель:
кандидат филос. наук,
доцент, доцент кафедры
философии культуры
Шубаро О.В.

Рецензент:
доктор филос. наук,
профессор, профессор
философии культуры
Румянцева Т.Г.

Минск, 2018

АННОТАЦИЯ

Религиозно-философские основания тантрического буддизма / Нечаева Татьяна Николаевна; Факультет философии и социальных наук, Кафедра философии культуры; науч. рук. О.В. Шубаро

Ключевые слова:

ПРАДЖНЯ, АЛАЯ-ВИДЖНЯНА, МАНАС, ШУНЬЯ, ДХАРМАКАЯ, ТРИКАЯ, АДИ-БУДДА, АНАТМАВАДА, АДВАЯ, КИБЕРБУДДИЗМ.

Цель работы – теоретическая реконструкция религиозно-философских оснований тантрического буддизма. **Объект** – тантрический буддизм. **Предмет** – теоретико – философские и религиозоведческие аспекты философии сознания в религиозной доктрине тантрического буддизма.

В результате проведения исследования были получены следующие **выводы:**

1) установлено, что тантрический буддизм сформировался внутри буддистской традиции Махаяны и культа бога Шивы и его женского аспекта Шакти. Тибетский тантрический буддизм дополнительно проникнут культурами местных шаманистских божеств религии бон и представляет из себя религиозно-философское синкретическое учение.

2) выявлено, что особое место в буддизме Ваджраяны занимают развитая йогическая психотехническая система и религиозный ритуал, представленный преимущественно в форме тантрической медитации, ставящий своей целью выявление в глубинных слоях бессознательного деструктивных образов и трансформирующий сознание йогина в чистое нирваническое сознание – алая.

3) установлено, что на современной этапе формируются новые формы тантрического буддизма, связанные с интеграцией буддистской философии и медитации в научную и социокультурную среду, а также обновление учения внутри традиции и привнесение в нее научных открытий из области квантовой физики.

4) установлено, что в качестве фундаментальных религиозно-философских оснований традиции тантрического буддизма можно обозначить следующие:

- учение о Трех Телах Будды – Трикае;
- учение о сознании и его ментальных конструктах – алая-виджняне и манасе;
- учение об анатмаваде.

Было установлено, что религиозно-философское учение тантрического буддизма сформировалось на почве шиваизма и представляет собой синкретическое учение внутри традиции Махаяны, впитав в себя учения гностицизма, зороастризма и манихейства.

АНАТАЦЫЯ

Рэлігійна-філасофскія падставы тантрычнага будызму / Нячаева Таццяна Мікалаеўна; Факультэт філасофіі і сацыяльных навук, Кафедра філасофіі культуры; навук. рук. А. В. Шубара

Ключавыя словы:

ПРАДЖНЯ, ПУНСОВАЯ-ВИДЖНЯНА, МАНАС, ШУНЬЯ, ДХАРМАКАЯ, ТРИКАЯ, АДЫ-БУДА, АНАТМАВАДА, АДВАЯ, КИБЕРБУДДИЗМ.

Мэта працы – тэарэтычная рэканструкцыя рэлігійна-філасофскіх падстаў тантрычнага будызму. **Аб'ект** – тантрычны будызм. **Прадмет** – тэарэтыка – філасофскія і рэлігіяведчыя аспекты філасофіі свядомасці ў рэлігійнай дактрыне тантрычнага будызму.

У выніку правядзення даследавання былі атрыманы наступныя **высновы:**

1) устаноўлена, што тантрычны будызм сфарміраваўся ўнутры будысцкай традыцыі Махаючы і культу бога Шывы і яго жаночага аспекту Шакці. Тыбецкі тантрычны будызм дадаткова прасякнуты культурамі мясцовых шаманістскіх бажастоў рэлігіі бон і ўяўляе з сябе рэлігійна-філасофскае сінкрэтычнае вучэнне.

2) выяўлена, што асаблівае месца ў будызме Ваджраяны займаюць развітая ёгічнай психатэхнічная сістэма і рэлігійны рытуал, прадстаўлены пераважна ў форме тантрычнай медытацыі, які ставіць сваёй мэтай выяўленне ў глыбінных пластах несвядомага дэструктыўных вобразаў і трансфармуецца свядомасць йогіна ў чыстае нирванічнае свядомасць – алая.

3) устаноўлена, што на сучаснай этапе фармуюцца новыя формы тантрычнага будызму, звязаныя з інтэграцыяй будысцкай філасофіі і медытацыі ў навуковую і сацыякультурную сферу, а таксама абнаўленне вучэнні ўнутры традыцыі і прыўнясенне ў яе навуковых адкрыццяў з вобласці квантавай фізікі.

4) устаноўлена, што ў якасці фундаментальных рэлігійна-філасофскіх падстаў традыцыі тантрычнага будызму можна пазначыць наступныя:

– вучэнне аб Трох Целах Буды – Трыкае;

– вучэнне аб свядомасці і яго ментальных конструктах – пунсовая-віджняне і манасе;

– вучэнне пра анатмаваде.

Было ўстаноўлена, што рэлігійна-філасофскае вучэнне тантрычнага будызму сфармавалася на глебе шываізма і ўяўляе сабой сінкрэтычнае вучэнне ўнутры традыцыі Махаючы, увабраўшы ў сябе вучэнні гнастыцызма, зараастрызму і маніхейства.

ANNOTATION

Religious-philosophical foundations of Tantric Buddhism / Nechaeva Tatyana Nikolaevna; Faculty of Philosophy and Social Sciences, Department of Philosophy of Culture; sci. dir. O.V. Shubaro

Keywords:

PRADZHNIYA, ALAIA-VIDZHNANYA, MANAS, SHUNYA, DHARMAKA, TRIKA, ADI-BUDDA, ANATMAVADA, ADVAIA, CYBERBUDDISM.

The goal of the work is a theoretical reconstruction of the religious and philosophical foundations of Tantric Buddhism. The object is Tantric Buddhism. The subject is the theoretical and philosophical and religious studies of the philosophy of consciousness in the religious doctrine of Tantric Buddhism.

As a result of the study, the following conclusions were obtained:

1) it is established that tantric Buddhism was formed within the Buddhist tradition of Mahayana and the cult of Lord Shiva and his feminine aspect of Shakti. Tibetan Tantric Buddhism is further imbued with the cults of local shamanistic deities of the Bon religion and is a religious and philosophical syncretic teaching.

2) it is revealed that a special place in Vajrayana Buddhism is occupied by a developed yogic psychotechnical system and a religious ritual, represented primarily in the form of tantric meditation, whose aim is to uncover unconscious destructive images in the deep layers and transform the yogin's consciousness into a pure nirvanic consciousness - alaya.

3) it is established that at the present stage new forms of tantric Buddhism are being formed, connected with the integration of Buddhist philosophy and meditation into the scientific and sociocultural environment, as well as the renewal of the teachings within the tradition and the introduction of scientific discoveries from the field of quantum physics into it.

4) it is established that as the fundamental religious and philosophical foundations of the tradition of Tantric Buddhism, we can designate the following:

–the doctrine of the Three Bodies of Buddha-Trikaya;

–the doctrine of consciousness and its mental constructs - alaya-vijnana and manas;

–the doctrine of anatmava.

It was established that the religious and philosophical teaching of Tantric Buddhism was formed on the basis of Shaivism and is a syncretic teaching within the Mahayana tradition, having absorbed the teachings of Gnosticism, Zoroastrianism and Manichaeism.